

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3003/2015. (I. 12.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.35.046/2013/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.35.046/2013/16. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [3] Kérelme indokolásában az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmére hivatkozott.
- [4] 2. Az indítványozó az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (továbbiakban: EMVA) állattartó telepek korszerűsítése jogcímére benyújtott támogatási kérelem alapján elnyert, két részletben összesen több mint 100 millió forint értékben felvett támogatásával összefüggő beruházása a megállapított határidőig, 2011. május 5-ig nem valósult meg. Az indítványozó a beruházás megvalósítását – a későbbi eljárásokban nem vitatottan – megkezdte, de annak befejezését a kedvezőtlen időjárás (belvíz) hátráltatta. Az indítványozó ezért 2011. február 28-án határidő hosszabbítási kérelmet terjesztett elő a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál (továbbiakban: MVH). Az indítványozó 2011. április 14-én a határidő meghosszabbítására irányuló újabb bejelentést tett az MVH felé, immáron az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (továbbiakban: EMVAr.) 12. §

- (4) bekezdése alapján – az elháríthatatlan külső ok (*vis maior*) esetén alkalmazandó egyes szabályokról, valamint egyes agrár tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet (továbbiakban: Vmr.) 4. § (1) bekezdésében előírt, erre a célra az MVH által rendszeresített formanyomtatvány használatával —, miután az EMVAr. ezen új rendelkezése időközben lehetővé tette azt, hogy a megkezdett beruházási támogatások vonatkozásában is kérni lehet a megvalósítási határidő meghosszabbítását. Az EMVAr. ezen rendelkezése 2011. március 5-én, tehát a 2011. február 28-án (a *vis maior* bekövetkeztének bejelentésére a Vmr.-ben kötelezően előírt formanyomtatvány használata nélkül) előterjesztett első kérelem benyújtását követően – de az előírt formai kellékek használatával másodikként benyújtott hosszabbítási kérelem benyújtását megelőzően – lépett hatályba.
- [5] A közigazgatási hatóság a panaszos határidő hosszabbítási kérelmét elkésettég miatt elutasította. Az MVH indokolása szerint mivel az indítványozó a *vis maior* bejelentésében 2010. május 1-jét jelölte meg az esemény bekövetkezésének időpontjaként, elmulasztotta a Vmr. 4. § (3) bekezdésében a bejelentés megtételére megállapított jogvesztő határidőt. A határozat ellen az indítványozó által közigazgatási úton benyújtott fellebbezés alapján eljáró másodfokú közigazgatási hatóság az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [6] A jogerős közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt az indítványozó keresetet terjesztett elő a bíróságon, de keresetét az illetékes Szolnoki Törvényszék az 5.K.27.122/2012/5. sorszámú ítéletével elutasította. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához. A Kúria Kfv.III.35.046/2013/6. számú, támadott ítélete a Törvényszék jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.
- [7] Az eljáró bíróságok ítéleteik indokolásában rámutattak arra, hogy a határidő-hosszabbítási kérelem elbírálása, továbbá az annak benyújtására rendelkezésre álló határidők, valamint az előírt formai követelmények betartásának megállapítása során – az indítványozó felperes érvelésével ellentétben – nem az EMVAr. 12. § (4) bekezdésének rendelkezései, hanem a Vmr. 4. §-a minősül az alkalmazandó speciális szabálynak. Erre tekintettel, mivel a jogszabályi előírásoknak megfelelő formában (formanyomtatvány használatával) 2011. április 14-én benyújtott hosszabbítási kérelemben az indítványozó által a *vis maior* bekövetkezésére megállapított előző év májusi időponthoz képest a kérelem benyújtására rendelkezésre álló jogvesztő határidő letelt, az eljáró hatóság jogszerűen állapította meg, hogy az indítványozó kérelme elkésett.
- [8] Az alkotmányjogi panaszból megállapíthatóan az indítványozó véleménye szerint – az eljáró bíróságok álláspontjával ellentétben – kérelme elbírálása

során az EMVAr. 12. § (4) bekezdését kellett volna alkalmazni. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában előadta továbbá, hogy a Kúria (és az MVH) az eljárása során számos, az érdemi döntés szempontjából lényeges érvét érdemben nem vizsgálta meg, azokra ítélete indokolásában nem tért ki. Álláspontja szerint különös jelentőséggel bírtak a következő tények: *i)* első hosszabbítási kérelmét 2011. február 28-án nyújtotta be az MVH-hoz, amelyre a hatóságtól semmiféle választ nem kapott, holott véleménye szerint azzal kapcsolatban hiánypótlásra való felhívásának lett volna helye; *ii)* a *vis maior* esemény releváns kezdő időpontjára vonatkozó nyilatkozatát a hatósági eljárás során, az elsőfokú határozat meghozatalát megelőzően pontosította; *iii)* az EMVAr. 2011. március 5-én hatályba lépett 12. § (4) bekezdése szerint a beruházási támogatások megvalósítási határidejének meghosszabbítására irányuló kérelem benyújtásának határideje a megvalósítási határidő lejártáig, ezt pedig az indítványozó megtartotta. Mindezekre tekintettel álláspontja szerint a Kúria eljárása és ítélete megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, melyet a jelen ügyben – az indítványban foglaltak szerint – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése második mondatára és 25. cikk (2) bekezdés *b)* pontjára tekintettel kell értelmezni.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Az indítványozó a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete ellen az alkotmányjogi panaszt az elsőfokú bíróságnál az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt 60 napos határidőn belül terjesztette elő, továbbá az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt feltételeknek is.
- [10] 4. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsa megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [11] 4.1. Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó a peres eljárásban felperesként vett részt. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapvető joga sérelmére hivatkozik, a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete ellen pedig további jogorvoslat nem áll rendelkezésre, ezért a panasz az Abtv. 27. § *a)–b)* pontjában foglalt követelményeknek is eleget tesz.

- [12] 4.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [13] A tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel. Az indítványozó által elbírálatlanként megjelölt érvekben megfogalmazott kérdések részben nem érik el az alaptörvény-ellenesség szintjét, részben pedig azokat a bíróságok megválaszolták. Az indítványozó első, a Vmr.-ben kötelezően előírt formanyomtatvány használata nélkül 2011. február 28-án benyújtott kérelme megelőzte a később általa hivatkozott, a megkezdett beruházási támogatások tekintetében a megvalósítási határidő meghosszabbítását lehetővé tevő EMVAr. szabály hatálybalépését, így ezen kérelmével összefüggésben az eljáró hatóságnak hiánypótlási felhívásra irányuló kötelezettsége sem keletkezhetett. Az eljáró bíróságok megállapították, hogy az indítványozó a második, 2011. április 14-én – a formai előírások megtartásával – benyújtott kérelmében maga jelölte meg a *vis maior* bekövetkezésének kezdő időpontjaként 2010. május 1-jét. Az általa hivatkozott belvízhelyzet az érintett területen hatóságilag igazoltan 2010 májusától fennállt. A Szolnoki Törvényszék megállapítása szerint ugyanakkor az ügyfeleknek nem a természeti jelenség kezdő időpontját kell a formanyomtatványon a *vis maior* bejelentés megtételekor megjelölni, hanem azt az időpontot, amikortól az már ténylegesen *vis maior*, azaz következményei ellehetetlenítik valamely kötelezettség (határidőben történő) teljesítését, ezzel kapcsolatban a formanyomtatvány is egyértelmű rendelkezést tartalmaz. Mivel pedig az indítványozó a nyomtatványon maga jelölte meg a *vis maior* kezdő időpontjaként 2010. május 1-jét, a érelem benyújtására rendelkezésre álló határidőt a hatóságnak (és a bíróságnak) a jogszabály alapján ezen időponttól kell számítania. Mindezekre tekintettel az indítványozó azzal kapcsolatos későbbi érvelése, miszerint a kialakult belvízhelyzet a beruházás határidőben történő megvalósítását valójában csak 2011 februárjában tette végleg lehetetlenné, ezért a bejelentésre rendelkezésre álló határidő is csak akkortól számítható, nem foghatott helyt. Az eljáró bíróságok azt is megállapították, hogy az indítványozó érvelésével ellentétben a határidő meghosszabbítására irányuló kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő tekintetében nem az EMVAr. 12. § (4) bekezdését, hanem a Vmr. 4. § (3) bekezdés a) pontját kell alkalmazni. Erre tekintettel állapította meg a Szolnoki Törvényszék, hogy mivel az indítványozó jogszabályi előírásoknak megfelelő formában előterjesztett hosszabbítási kérelmet csak

2011. április 14-én nyújtott be, a jogszabályban rögzített jogvesztő határidőt abban az esetben is elmulasztotta volna, ha a *vis maior* bekövetkezésének időpontjaként az indítványozó által hivatkozott 2011. február végi időpontot kellene tekinteni. A Vmr. szabályainak helyes alkalmazásával ugyanis az indítványozó 2011. március 30. napjától ebben az esetben is késedelembe esett volna, ezért a kérelmet a hatóságnak a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 56. § (2) bekezdés e) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítania.

- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz valójában az ügyben hozott, és az indítványozó mint felperes számára kedvezőtlen bírósági döntésnek a felvett bizonyítási eljárások körével és az ügyben alkalmazandó jogszabállyal kapcsolatos megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikája. Azonban a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok mérlegelése, az alkalmazandó jogszabályok és ennek alapján a tényállás megállapítása a bíróságok feladata. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetettek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.
- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [16] Fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mivel az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, ezért annak befogadására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv.

47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2014. december 8.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1102/2014.

